

**แบบรายงาน ผลการตรวจราชการและการขับเคลื่อนแบบบูรณาการในระดับพื้นที่
ของผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เขตตรวจราชการที่ ๑๖ จังหวัด พะเยา**

๓. สินค้า ปลาบิล (สินค้าประมง)

ข้อมูลพื้นฐาน

ปี ๒๕๖๔ จังหวัดพะเยา มีพื้นที่ในการเลี้ยงจำนวน ๗,๓๒๐.๗๗ ไร่ ปริมาณผลผลิต ๒,๐๒๒.๓๖ ตัน เป็นเกษตรกรผู้เลี้ยงแบบรายเดี่ยวและรายกลุ่ม จำนวน ๗,๘๘๘ ราย ซึ่งรายกลุ่มประกอบด้วย

๑. กลุ่มสหกรณ์เลี้ยงปลาบ้านต้า เมืองพะเยา จำกัด
๒. กลุ่มผู้เลี้ยงปลาทำจำปี
๓. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงปลาขุนเหยียน
๔. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงปลาและแปรรูปปลาบ้านเหยียน

นโยบายสำคัญ	การดำเนินงาน/ความก้าวหน้า	BCG Model (B) (C) (G)	ปัญหาที่พบ	การขับเคลื่อนแก้ไข ปัญหา	หน่วยงานรับผิดชอบ หลัก/ร่วม
๑. การบริหารจัดการน้ำ อย่างเป็นระบบ ให้เพียงพอ	๑. กลุ่มผู้เลี้ยงปลาทำจำปี มีพื้นที่เลี้ยง ประมาณ ๓๔๐ ไร่ ซึ่งใช้น้ำจากอ่างเก็บ น้ำห้วยแม่ตุ้ม ของกรมทรัพยากรน้ำ ซึ่งมี ปริมาณน้ำอย่างเพียงพอ	(B)	- ในช่วงประมาณปลาย เดือนมีนาคม - เมษายน ของทุกปี ถ้าหากเกิดภาวะ ฝนแล้ง จะทำให้เกิดการ ขาดแคลนน้ำในลำน้ำ แม่ต้า	- ประชาสัมพันธ์ ลดการ เลี้ยงในช่วงเดือนมีนาคม- เมษายน - เตรียมขอความร่วมมือ หน่วยปฏิบัติการฝนหลวง จ.เชียงใหม่ เพื่อเพิ่มเติมน้ำ ให้แก่พื้นที่ที่เกิดภาวะฝน แล้ง	- โครงการชลประทาน พะเยา

นโยบายสำคัญ	การดำเนินงาน/ความก้าวหน้า	BCG Model (B) (C) (G)	ปัญหาที่พบ	การขับเคลื่อนแก้ไข ปัญหา	หน่วยงานรับผิดชอบ หลัก/ร่วม
	<p>๒. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงปลาชุมชนเหียน / วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงปลาและแปรรูปปลาบ้านเหียน มีพื้นที่เลี้ยงปลาประมาณ ๒๒๐ ไร่ ซึ่งปัจจุบันมีน้ำเพียงพอและใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยเหียน ปัจจุบันมีปริมาณน้ำ ๗๕๐,๐๐๐ ลบ.ม. ซึ่งจะเป็นแหล่งน้ำสำรอง ให้แก่พื้นที่ให้มีน้ำเพียงพอตลอดฤดูแล้งนี้</p> <p>๓. กลุ่มสหกรณ์เลี้ยงปลาบ้านต้า เมืองพะเยา จำกัด มีพื้นที่เลี้ยงปลาจำนวน ๖๐๒ ไร่ ซึ่งใช้น้ำจากลำน้ำธรรมชาติ (ห้วยแม่ต้า) ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีปัญหาการขาดแคลนน้ำ</p>				
๒. การผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ	- ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพะเยา ผลิตพันธุ์ปลานิล แบบคัดพันธุ์สายพันธุ์ จิตลดา ๓ โดยมีลักษณะเด่น คือ ส่วนหัวเล็ก สันหนาเนื้อเยื่อ โตเร็ว โดยนำพันธุ์มาจาก ศูนย์พันธุ์กรรมสัตว์น้ำอุตรดิตถ์	(B)	- ความต้องการของเกษตรกรผู้เลี้ยงส่วนใหญ่ ยังต้องการปลานิลแปลงเพศ ซึ่งมีอัตราการเจริญเติบโตเร็ว มีข้อเด่นกว่าปลานิลธรรมดา คือ ส่วนมากจะเป็นเพศผู้ อัตราการเติบโตดีกว่าเพศเมียซึ่งเลี้ยงไปประมาณ ๔เดือนจะมีไข่ ทำให้เจริญเติบโตช้า แต่ ศูนย์วิจัยและพัฒนา	- ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงปลานิลแปลงเพศแก่ฟาร์มเอกชนที่ได้รับมาตรฐาน GAP เพื่อให้สามารถผลิตปลานิลแปลงเพศจำหน่ายให้กับเกษตรกรในพื้นที่	- สนง.ประมง จ.พะเยา - ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดเขต ๑ (พะเยา)

นโยบายสำคัญ	การดำเนินงาน/ความก้าวหน้า	BCG Model (B) (C) (G)	ปัญหาที่พบ	การขับเคลื่อนแก้ไข ปัญหา	หน่วยงานรับผิดชอบ หลัก/ร่วม
			ประมงน้ำจืดพะเยาไม่ได้ ทำการผลิตปลานิลแปลง เพศ		
๓. การป้องกันโรค ระบาด ในสัตว์น้ำ	- ได้ดำเนินการแจ้งเตือนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยง สัตว์น้ำในการเฝ้าระวังโรคสัตว์น้ำในช่วงฤดู แล้ง, ฤดูหนาว, โดยเฉพาะในช่วงที่เสี่ยงต่อการ แพร่ระบาด และเกิดโรคสัตว์น้ำ พร้อมให้ คำแนะนำในการปฏิบัติ เพื่อ ป้องกันการเกิด โรคและการแพร่ระบาดของโรค	(B) (C) (G)	- ในบางครั้งที่มีการแพร่ ระบาดของโรค ที่เกิด จากสภาพอากาศ ไม่ สามารถควบคุมได้ และ มีเกษตรกรบางรายยังมี การใช้ยาและสารเคมีที่ ผิดประเภท ไม่เป็นไป ตามมาตรฐาน GAP	- ให้คำแนะนำและแจ้ง เตือนให้เกษตรกรเตรียม แผนในการป้องกันและ ควบคุมการเกิดโรคและ การแพร่ระบาดของโรค พร้อมทั้งแนะนำในการใช้ ยารักษาโรค อย่างถูกวิธี	- สนง.ประมง จ.พะเยา - ศูนย์วิจัยและพัฒนา ประมงน้ำจืดเขต ๑ (พะเยา)
๔. คุณภาพและมาตรฐาน ในการรับรองสินค้าประมง	- สำนักงานประมงจังหวัดพะเยาได้ดำเนินการ เตรียมความพร้อมเกษตรกรเข้าสู่มาตรฐาน GAP ตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ จนถึงปัจจุบันและ ศูนย์วิจัยฯได้ทำการตรวจและรับรอง มาตรฐานการเพาะเลี้ยงปลานิล ตาม มาตรฐาน GAP จำนวน ๒๒๔ ราย	(B) (C) (G)	- เกษตรกรบางรายยัง ไม่ให้ความสนใจในระบบ GAP เนื่องจากราคา ใน ตลาด ปลาที่ได้ GAP กับ ปลาที่ไม่ได้ GAP ยังไม่มี ความแตกต่าง	- ส่งเสริมระบบการตลาด สินค้าประมง ที่ได้รับ มาตรฐาน GAP ให้ดียิ่งขึ้น เพื่อสร้างความแตกต่างใน ด้านราคาและการ สนับสนุนตามโครงการ	- สนง.ประมง จ.พะเยา - ศูนย์วิจัยและพัฒนา ประมงน้ำจืดเขต ๑ (พะเยา)

นโยบายสำคัญ	การดำเนินงาน/ความก้าวหน้า	BCG Model (B) (C) (G)	ปัญหาที่พบ	การขับเคลื่อนแก้ไข ปัญหา	หน่วยงานรับผิดชอบ หลัก/ร่วม
<p>๕. การพัฒนาช่องทาง การตลาด</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สหกรณ์เลี้ยงปลาบ้านตำเมืองพะเยา จำกัด รวบรวมและรับซื้อปลานิลจากบ่อสมาชิก ประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ กก./ปี จำหน่ายให้ พ่อค้าเอกชน เพื่อส่งต่อไปกับพ่อค้าแม่ค้าและ แฉงปลาตามตลาดในจังหวัดพะเยา และ ต่างจังหวัดในเขตภาคเหนือ - สหกรณ์จัดส่งปลานิลสดให้กับห้างท็อป พลาซ่า สาขาพะเยา - สหกรณ์จัดส่งปลานิลสดให้กับเครือข่าย สหกรณ์ในจังหวัดเพื่อจำหน่ายให้กับสมาชิก และประชาชนทั่วไป - มีจุดจำหน่ายของสหกรณ์ในเขตเมืองพะเยา เพื่อขายปลีกให้กับประชาชนทั่วไปทั้งมารับ เองและส่งตรงถึงบ้านโดยผ่านขนส่งเอกชน เช่น Grab ไออีเอ็ม Foodpanda 	(B)	<ul style="list-style-type: none"> - มีคู่แข่งทางการตลาด จากต่างจังหวัดเข้ามา จำหน่ายปลาในจังหวัด พะเยา 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมแนะนำให้ สหกรณ์ปรับเปลี่ยน รูปแบบการจำหน่ายและ ประชาสัมพันธ์ผ่านระบบ ออนไลน์มากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - สนง.สหกรณ์ จ.พะเยา - สนง.ประมง จ.พะเยา

นโยบายสำคัญ	การดำเนินงาน/ความก้าวหน้า	BCG Model (B) (C) (G)	ปัญหาที่พบ	การขับเคลื่อนแก้ไข ปัญหา	หน่วยงานรับผิดชอบ หลัก/ร่วม
<p>๖. การลดต้นทุนการผลิต</p>	<p>๑. ใช้จุลินทรีย์ ปม.๑ ในการบำบัดน้ำจากการเลี้ยงสัตว์น้ำ ลดการใช้พลังงาน(น้ำมัน/ไฟฟ้า) จากการเปลี่ยนถ่ายน้ำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ลด/งดการใช้ยาและสารเคมี - น้ำทิ้ง นำกลับมาหมุนเวียนใช้ภายในฟาร์ม ใช้รดน้ำผัก - เล่นกันบ่อ ทำปุ๋ย <p>๒. สถาบันเกษตรกรคือสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้สินเชื่อแก่สมาชิกที่ประสงค์จะกู้ยืมเงินเพื่อลงทุนในการเลี้ยงปลานิล</p> <p>๓. กรมส่งเสริมสหกรณ์ให้สถาบันเกษตรกรกู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์และเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรเพื่อเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการผลิตและการตลาดในอัตราดอกเบี้ยต่ำ คือ ๑-๓ บาท</p> <p>๔. กรมส่งเสริมสหกรณ์ให้กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงปลาทำจำปีกู้ยืมเงินปลอดดอกเบี้ยเพื่อขุดสระ/ขุดเจาะบ่อ จำนวน ๗๐๐,๐๐๐ บาท</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการจัดทำบัญชีต้นทุนให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแปลงใหญ่ 	<p>(B) (C) (G)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรบางรายไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ - เกษตรกรไม่ให้ความสนใจในการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงสัตว์น้ำต่อ ๑ รอบการผลิต - ประชาสัมพันธ์ เชิญชวนให้เกษตรกรสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเพื่อสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ - ขับเคลื่อนโดยชมรมครูบัญชีสร้างครูบัญชีต้นแบบในการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพและประสบผลสำเร็จ 	<ul style="list-style-type: none"> - สนง.ประมง จ.พะเยา - สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์พะเยา
<p>๗. การพัฒนาเกษตรกรเข้าสู่ Smart Farmer</p>	<ul style="list-style-type: none"> - กรมประมงไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๖๔ 				<ul style="list-style-type: none"> - สนง.ประมง จ.พะเยา

นโยบายสำคัญ	การดำเนินงาน/ความก้าวหน้า	BCG Model (B) (C) (G)	ปัญหาที่พบ	การขับเคลื่อนแก้ไข ปัญหา	หน่วยงานรับผิดชอบ หลัก/ร่วม
<p>๘. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)</p>	<p>- ได้พัฒนา ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ด้านประมง ให้เป็นแหล่งเรียนรู้การเลี้ยงปลานิล จนแปรรูปผลิตภัณฑ์จากปลานิล จำนวน ๗ แห่ง ดำเนินกิจกรรมดังนี้</p> <p>๑. การเลี้ยงปลานิลในบ่อดิน โดยมีการให้คำแนะนำการลดต้นทุนการเลี้ยงปลานิล การดูแลระหว่างการเลี้ยง การจัดการของเสียในบ่อเลี้ยงปลานิล</p> <p>๒. การแปรรูปปลานิล เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับปลานิล</p> <p>- สร้างฐานเรียนรู้ด้านการจัดทำบัญชีในศูนย์ศพก.</p>	(B) (C) (G)		<p>- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้ความรู้แก่เกษตรกรในเรื่องของการวางแผนการผลิต การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการแปรรูปปลานิล</p> <p>- ขับเคลื่อนครูบัญชีในศพก.ให้ใช้ประโยชน์จากฐานการเรียนรู้และสื่อการสอนให้เกิดประโยชน์</p>	<p>- สนง.ประมง จ.พะเยา</p> <p>- สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์พะเยา</p>
<p>๙. การขับเคลื่อนศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (Agritech and Innovation Center : AIC)</p>	<p>- ศูนย์ AIC จังหวัดพะเยา มีการนำเทคโนโลยีเรื่องการเพาะพันธุ์การเลี้ยงและการจัดการการแปรรูป ถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรแปลงใหญ่ปลานิล (สหกรณ์เลี้ยงปลาบ้านต้า ตำบลบ้านต้า อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา)</p>				<p>- สนง.เกษตรและสหกรณ์ จ.พะเยา</p>
<p>๑๐. ศูนย์ข้อมูลด้านการเกษตร (Big Data)</p>	<p>https://www.opsmoac.go.th/phayao-dw-preview</p> <p>www4.fisheries.go.th/local/index.php/main/person/44</p>				<p>- สนง.เกษตรและสหกรณ์ จ.พะเยา</p> <p>- สนง.ประมง จ.พะเยา</p> <p>- สนง.เศรษฐกิจการเกษตร ที่ ๑</p>

นโยบายสำคัญ	การดำเนินงาน/ความก้าวหน้า	BCG Model (B) (C) (G)	ปัญหาที่พบ	การขับเคลื่อนแก้ไข ปัญหา	หน่วยงานรับผิดชอบ หลัก/ร่วม
<p>๑๑. การส่งเสริมอาชีพด้านประมง (เช่น การรวมกลุ่ม การเข้าถึงแหล่งทุน การแปรรูป เป็นต้น)</p>	<p>- ปัจจุบันได้มีการรวมกลุ่มในรูปแบบของแปลงใหญ่ปลานิล จำนวน ๒ แปลง คือ</p> <p>๑. สหกรณ์เลี้ยงปลาบ้านตำเมืองพะเยา จำกัด</p> <p>๒. กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาบ้านท่าจำปี ซึ่งจะสามารถพัฒนาการตลาดและสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้โดยง่าย</p> <p>- แนะนำส่งเสริมให้เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลมีการรวมกลุ่มหรือสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์หรือรวมกลุ่มเป็นกลุ่มอาชีพภายใต้สังกัดสหกรณ์การเกษตร/กลุ่มเกษตรกร เพื่อสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนของสหกรณ์ซึ่งให้สินเชื่อเพื่อลงทุนในการประกอบอาชีพเพื่อการเกษตรและเข้าถึงความช่วยเหลือจากภาครัฐหรือสถาบันการศึกษาได้ง่าย</p> <p>- จัดตั้งและจดทะเบียนเป็นสถาบันเกษตรกรที่เป็นนิติบุคคลแล้ว ๒ แห่ง คือสหกรณ์เลี้ยงปลาบ้านตำเมืองพะเยา จำกัด และกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาท่าจำปี</p>	<p>(B) (C) (G)</p>	<p>- เกษตรกรบางรายไม่ได้มีการรวมกลุ่มหรือเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์</p>	<p>- ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่เกษตรกร เรื่อง ประโยชน์ของการรวมกลุ่ม ขั้นตอน วิธีการในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์</p>	<p>- สนง.ประมง จ.พะเยา</p> <p>- สนง.สหกรณ์ จ.พะเยา</p>

๑๒. ปรับปรุงแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด

การดำเนินงาน/ความก้าวหน้า	ปัญหาที่พบ	การขับเคลื่อนแก้ไขปัญหา	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก/ร่วม

ประเด็นอื่นๆ

.....

.....

ข้อคิดเห็นจากที่ปรึกษาภาคประชาชน (ถ้ามี)

.....

.....